

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Liberec

Inspekční zpráva

Obchodní akademie, Liberec, Šamánkova 8

Šamánkova 8, 460 31 Liberec

Identifikátor školy: 600 010 571

Termín konání orientační inspekce: 22. – 25. ledna 2001

Čj.	084 73/01-3200
Signatura	oh4fu230

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola, jejímž zřizovatelem je MŠMT ČR, vyučuje v současné době obor s dlouholetou tradicí, 63-41-M/004 Obchodní akademie, a obor nový, 78-42-M/002 Ekonomické lyceum, poprvé otevřený ve školním roce 2000/2001.

V době inspekce bylo ke studiu zapsáno celkem 401 žáků ve třinácti třídách, z toho jedna třída ekonomického lycea. Kapacita školy uvedená v Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 14 710/2000-21 ze dne 8. března 2000 je 530 žáků.

Budova Obchodní akademie, situovaná v centru města, je majetkem obce. Její exteriér je v zanedbaném stavu a okolí neupravené. Interiér budovy je však udržován v čistotě a pořádku. Estetická úroveň tříd, komunikačních prostorů a zázemí je kolísavá – od nadprůměrné po průměr. Stravování je zajištěno ve školní jídelně blízke SPŠ elektrotechnické, k dispozici je i bufet s dostatečně širokou nabídkou občerstvení pro žáky i personál školy. Žákům je k dispozici dobře vybavená knihovna.

V současné době, díky přiděleným investičním prostředkům, probíhá rekonstrukce tělocvičny, která je v majetku státu. Snaha ředitele o další zlepšování prostředí školy však naráží na nedostatek financí.

Česká školní inspekce (ČŠI) se během orientační inspekce zaměřila na hodnocení výchovně-vzdělávacího procesu v českém jazyce, cizích jazycích, vybraných společenskovedních předmětech, odborných předmětech ekonomického charakteru a výpočetní technice. Současně zhodnotila i úroveň řízení.

ČŠI při své práci využila také poznatků z rozhovorů s vedením školy, vyučujícími jednotlivých předmětů, z prohlídky školy, žakovských prací a z kontroly učebních dokumentů.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání v předmětu český jazyk a literatura

Výuka byla sledována v sedmi hodinách u tří vyučujících ve třídách obchodní akademie a prvním ročníku ekonomického lycea.

Všechny tři vyučující, které ve škole předmět vyučují, splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Hodinová dotace předmětu je v souladu s rozpracovanými učebními plány, obsah učiva naplňuje schválené učební osnovy obchodní akademie i vlastní osnovy vytvořené pro lyceum. Vyučující postupují v souladu se zpracovanými tematickými plány.

Stanovené výukové cíle byly přiměřené aktuálnímu stavu tříd. V některých zhlédnutých hodinách, zejména v jazykové, vyučující nesměrovaly jednotlivé výukové cíle k chápání probírané látky v širším kontextu. Učivo navazovalo na předcházející.

Předmětová komise českého jazyka a literatury nemá formálně sjednoceno hodnocení kontrolních slohových prací, u namátkově vybraných prací některých ročníků nebyla vyžadována osnova. Probraný slohový útvar aplikovaný kontrolní slohovou prací není uveden v tematickém plánu příslušného ročníku. Předložené otázky k ústní maturitní zkoušce z českého jazyka a literatury jsou koncipovány na základě literárních textů. Jazyková témata

nejsou konkrétně zformulována jako podotázky maturitních témat. Žáci si mají možnost půjčovat beletristickou i odbornou literaturu z dobře vybavené žákovské knihovny. Od pololetí tohoto školního roku organizuje předmětová komise pro žáky jednou měsíčně filmový festival se zaměřením na určitou tematiku i období.

Výuka probíhala většinou v odborných jazykových učebnách vhodně vybavených a vcelku esteticky uspořádaných. V jedné z těchto učeben byl estetický dojem snižen nesmazanou tabulí. Žáci mají v odborných učebnách k dispozici čítanky a jazykové příručky, které nebyly plně využívány. K práci v hodině měla jedna vyučující připraveny namnožené texty, zde se projevovaly čtenářské zkušenosti žáků a byly prezentovány referáty. Vyučující zadává úkoly ke studiu i z doporučené literatury. Didaktická technika byla použita jen ojedinele. Sešity si žáci vedou sami, v některých hodinách opisovali zápis z tabule. Tempo bylo dynamické v těch hodinách, kde jejich členění korespondovalo se změnami činností žáků.

Většina sledovaných literárních hodin probíhala metodou frontálně řízeného rozhovoru. Převažovalo faktografické opakování. Žáci ve vyšších ročnících pracovali s textem ojedinele, učitelky měly ukázky připravené, které však samy prezentovaly a také interpretovaly. Žáci nevycházeli ze čtenářských zkušeností. Jasně pokyny, variabilita metod a využívání dalších zdrojů informací umožnilo účelně využít vyučovací čas v prvních ročnících. V jazykové hodině nebyla jednotlivá jazyková, stylistická a syntaktická zjištění zobecňována. Prostor pro samostatné a aktivní učení byl v některých sledovaných hodinách minimální.

Průběžně bylo literární učivo aktualizováno na základě současné divadelní a filmové nabídky. Ve většině hodin využívaly učitelky mezipředmětové vztahy. Žáci byli pozitivně posilováni pochvalou, byli i klasifikováni.

Rozvíjení komunikativních dovedností záviselo na využívání různých forem a metod výuky, největší prostor k jejich získání měli žáci prvních ročníků. Ve všech hodinách se projevila vstřícnost vyučujících, jejich verbální projevy byly spisovné, u jedné vyučující méně srozumitelné. V nižších ročnících učitelka nespisovné výrazy žáků důsledně opravovala. Osobnost žáků byla ve všech sledovaných hodinách respektována.

ČŠI hodnotí výuku českého jazyka a literatury v prvních ročnících jako velmi dobrou, ve dvou literárních a jedné jazykové hodině jako průměrnou a ve dvou literárních hodinách, vzhledem k nízké účelnosti využívání vyučovacího času, jako pouze vyhovující. Celkově hodnotí výuku českého jazyka a literatury jako průměrnou.

Hodnocení kvality vzdělávání v cizích jazycích

Kvalita vzdělávání v povinném prvním a druhém cizím jazyce i volitelném třetím jazyce byla celkově hodnocena na základě 18 hospitací u všech vyučujících, kteří cizí jazyky ve škole vyučují.

Hodiny anglického jazyka a anglické konverzace byly inspekcí navštíveny desetkrát, německý jazyk včetně německé konverzace byl hospitován pětkrát. Mimo těchto dvou jazyků škola poskytuje vzdělávání také v jazyce francouzském a ruském, ve kterých proběhly celkem tři hospitace, z toho jedna v dvouhodinovém bloku.

Ve sledovaných jazykových předmětech odpovídá hodinová dotace i členění učiva do jednotlivých ročníků schváleným učebním dokumentům. Časově-tematické plány vyučujících obsahují výčet předpokládaného studijního materiálu na jednotlivé měsíce školního roku a minimální počet známek, z nichž jsou žáci klasifikováni za pololetí. Stanovené výukové cíle jsou rozvrženy tak, aby požadavky osnov mohly být průběžně plněny. V případě potřeby jsou tyto plány vyučujícími aktualizovány. Návaznost mezi jednotlivými ročníky i předměty je

zajištěna. Systematicky jsou rovněž učeny reálie a odborný jazyk.

Organizace jazykového vzdělávání je dána dělením všech ročníků do relativně početně vyrovnaných jazykových skupin. Žáci prvních ročníků procházejí vstupními jazykovými testy a podle prokázaných znalostí jsou rozděleni do jednotlivých vyučovacích skupin. Od druhého ročníku jsou třídy děleny tradičním způsobem, tj. na první a druhý jazyk.

Angličtina a němčina jsou vyučovány ve všech ročnících převážně jako první nebo druhý cizí jazyk. Francouzština je vyučována jako druhý jazyk, třetí (ruský jazyk) je zařazován až od třetího ročníku školy. Od tohoto ročníku je rovněž vyučována anglická a německá konverzace.

Cizí jazyky vyučuje celkem 13 učitelů, převážně absolventů vysokých škol poskytujících potřebnou pedagogickou a odbornou způsobilost. V současné době pouze čtyři vyučující nesplňují podmínku pedagogické způsobilosti pro výuku ve středních školách. Věkové složení je perspektivní, inspekce zaznamenala i velký zájem a péči zkušených pedagogů o mladé začínající učitele.

Celkově je kvalita personálního obsazení na velmi dobré úrovni.

Vzdělávání probíhá ve specializovaných nebo kmenových učebnách, které jsou účelně a většinou dostačujícím způsobem vybaveny. Televizory, videa, magnetofony, mapy a nástěnky s potřebnými informacemi jsou ve čtyřech jazykových učebnách. Přenosné magnetofony bez počítačel stopy si vyučující přenášejí do učeben kmenových. Vedení školy se snaží o průběžné doplňování didaktické techniky i odborné literatury.

Při hospitacích inspekce zaznamenala používání vhodných základních učebnic, které obsahují jak komunikativní materiál, tak mluvnické učivo a jsou podle potřebného stupně obtížnosti průběžně doplňovány i jinou vhodnou literaturou (jazykovými příručkami, pracovními sešity pro ruský jazyk apod.). Kromě učebnic využívají učitelé k aktualizaci odborně zaměřených autentických materiálů, které vycházejí především z budoucích profesních potřeb žáků.

Celkově inspekce hodnotí prostorové podmínky i vybavení jako dobré a odpovídající deklarovanému vzdělávacímu programu.

Zhlédnutá výuka byla vždy řádně připravena a důsledně vedena v příslušném jazyce. Výjimku tvořily ty části hodin, kde vyučující aplikovali výklad reálií nebo bylo nutné v odborném jazyce precizně vyjádřit významové odlišnosti. Všechny hodiny byly cíleně zaměřeny na rozšiřování slovní zásoby, žáci byli vedeni i ke glosování.

Samostatný projev je průběžně procvičován formou referátů a seminárních prací. Rozvoj v používání jazykových prostředků je přiměřený věku a potřebám žáků.

Obsah odborného vzdělávání v cizích jazycích plně odpovídá standardu odborného vzdělávání pro obchodní akademie. Prostřednictvím komunikativních situací byly při hospitacích velmi dobře procvičovány řečové dovednosti, na základě textu si žáci osvojovali gramatické učivo a například i formou hry si v hodině anglické konverzace (vedené anglickým lektorem) rozvíjeli zvukovou stránku jazyka. Tempo výuky bylo v jednom případě narušeno technickou nepřipraveností použité audionahrávky.

Písemný projev byl v navštívených hodinách systémově procvičován převážně prostřednictvím cvičení z učebnic. Ve čtvrtém ročníku, v hodině zaměřené na odborný jazyk, žáci zvládli už samostatný zápis poznámek ve vyučovaném jazyce.

Samostatné kontrolní práce obsahují převážně gramatické testy a eseje. Úprava pololetních písemných prací není jednotná, pouze někteří z vyučujících kladou dostatečný důraz na úpravu formální. Výkony žáků jsou bodovány nebo známkovány tradičním způsobem, opravy jsou psány do sešitů.

Inspekci zhlédnuté písemné maturitní práce z cizích jazyků (angličtina, němčina,

francouzština) za školní rok 1999/2000 se skládaly ze dvou částí. První část byla odborně zaměřena na korespondenci v daném jazyce a druhá část na práci s textem (gramatický test nebo esej i s určením slohového útvaru). Po formální i po obsahové stránce nebyly shledány závady. Maturitní otázky určené pro ústní zkoušení byly rozděleny do podotázek a obsahovaly témata týkající se odborné korespondence i reálií.

Celková atmosféra všech hospitovaných hodin byla vstřícná, nestresující a na bázi tolerance. Vyučující sledovali pokrok žáků v dovednostech - zejména v ústní komunikaci. Učivo bylo podáváno věcně správně a po odborné stránce na výši. Žáci byli motivováni aktualizací učiva a mezipředmětovými vztahy, často byli pozitivně posilováni pochvalou.

Předmětová komise (katedra cizích jazyků) pracuje pravidelně. Jednání je podle předložených zápisů neformální, komise se zabývá aktuálními problémy - snaží se například o sjednocení požadavků na obsah základního učiva, o systém v hodnocení žáků nebo vypisuje seminární práce pro vyšší ročníky školy.

Vyučující si průběžně aktualizují své znalosti jazyka vzhledem k jeho vývoji i k vývoji kultury, včetně znalostí nových teorií osvojování a užívání jazyka. O kvalitě práce svědčí i to, že se čtyři učitelé zúčastnili akcí pořádaných v rámci programů Socrates a Comenius.

V jazykových předmětech odpovídá hodinová dotace i členění učiva do jednotlivých ročníků schváleným učebním osnovám. Kvalita personálního obsazení je na velmi dobré úrovni. Rovněž prostorové podmínky a vybavení pomůckami odpovídají vzdělávacímu programu. Organizace, formy a metody práce včetně interakce při vyučování jsou na průměrné až vynikající úrovni.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem výuka poskytuje žákům přiměřený a dostatečně široký rozsah jazykových prostředků, odborných poznatků a pracovních návyků, které odpovídají efektivnímu studiu cizích jazyků.

Celkově ČŠI hodnotí kvalitu vzdělávání v cizích jazycích jako velmi dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání ve společenskovedních předmětech (dějepisu, hospodářském zeměpisu a zeměpisu)

Dějepisná výuka byla hospitována v prvním a druhém ročníku obchodní akademie, výuka hospodářského zeměpisu v ročníku druhém. Oba předměty vykazují podle rozpracovaných tematických plánů soulad obsahu učiva s učebními osnovami. Výuka zeměpisu v lyceu naplňovala svým obsahem vlastní schválené učební osnovy. Byl konstatován soulad časové dotace předmětů s učebním plánem.

Sledované předměty vyučují dvě plně odborně i pedagogicky způsobilé učitelky. Stanovené výukové cíle byly vhodné a přiměřené aktuálnímu stavu tříd. Učivo navazovalo na předcházející. Koncepční i bezprostřední příprava učitelek na výuku byla promyšlená. Do tematického plánu předmětu zeměpis a hospodářský zeměpis však nebyla začleněna odpovídající témata k ochraně člověka za mimořádných situací.

Výuka probíhala v odborných učebnách, vhodně a esteticky uspořádaných. Využitím didaktické techniky při opakování i výkladu učiva byla každá sledovaná hodina funkčně členěna a dynamizována. Učitelky měly připravený doplňkový materiál a předtištěné otázky k opakování. Byly využívány nástěnné mapy, příruční atlasy, odborné časopisy i doplňková četba. Žáci v obou předmětech zpracovávají seminární práce, informace k nim získávají z Internetu. Učebnice hospodářského zeměpisu používají žáci pouze v prvním ročníku obchodní akademie a ekonomického lycea, pro výuku dějepisu v prvním i druhém ročníku využívají učebnice z nakladatelství Fragment. Sešity si vedou žáci sami.

Sledovaná výuka zeměpisu měla jasnou a přehlednou organizaci. Žáci využívali různé zdroje informací včetně žákovské seminární práce interpretované autorem. Dostávali prostor pro samostatné aktivní učení a při opakování pracovali ve skupinách. Vyučující korigovala jejich práci s mapou, připravenými materiály a časopisy.

V předmětu dějepis byly výukové cíle založeny na mezipředmětových vztazích. Ve vhodně připravené tematické nabídce na fóliích zpětného projektoru byly využívány alternativní postupy při řešení úkolů. Prostřednictvím následného řízeného rozhovoru měli žáci dostatek času na pochopení a procvičení učiva.

Žáci byli motivováni aplikací učiva, jeho aktualizací a variabilitou vyučovacích metod. V zeměpisné výuce nebylo důrazně ověřováno pochopení látky v průběhu i v závěru hodin, v dějepisném vyučování nedávala učitelka žákům dostatečný prostor k samostatné prezentaci získaných poznatků.

Komunikativní dovednosti byly rozvíjeny na základě kooperace žáků při práci ve dvojicích i ve skupinách. Žáci akceptovali dohodnutá pravidla. Z tvořivé atmosféry sledovaných hodin byl zřejmý oboustranný respekt ve vztahu učitel - žák. Verbální projevy vyučujících byly spisovné s hovorovými prvky. Nedostatky ve spisovném vyjadřování žáků nebyly vždy opravovány.

Výuku společenskovědních předmětů hodnotí ČŠI celkově jako velmi dobrou, zejména v oblasti materiálních a psychohygienických podmínek výuky, organizace, forem a metod vyučování a vhodné motivace. Rezervy jsou ve vytváření prostoru pro cílený verbální projev žáků pomocí různých komunikačních postupů.

Hodnocení kvality vzdělávání v odborných předmětech ekonomického charakteru

Podmínky a průběh vzdělávání ČŠI sledovala v odborných předmětech povinného základu (ekonomika, účetnictví, obchodní korespondence) a ve volitelných předmětech (aplikovaná ekonomie, vnitropodnikové účetnictví, daně, fiktivní firma, finanční trh).

Výuka probíhala podle platných učebních dokumentů, časová dotace sledovaných hodin odpovídala rozpracovanému učebnímu plánu, který schválil ředitel školy.

Ve třetím a čtvrtém ročníku žáci vykonávají souvislou praxi na pracovištích smluvních partnerů, kteří také hodnotí průběh praxe. Vyučující známku z praxe zahrnují do klasifikace ekonomiky ve třetím a účetnictví ve čtvrtém ročníku. Kontakt s praxí je v rámci odborných předmětů k vybraným tématům zajištěn přednáškami odborníků z praxe (bankovníctví, pojišťovnictví) a exkurzemi. Široká nabídka volitelných předmětů ve třetím a čtvrtém ročníku (aplikovaná ekonomie - v rámci projektu „BAŤA JUNIOR ACHIEVMENT“, fiktivní firma, finanční trh, daně, vnitropodnikové účetnictví, personální management, makroekonomie, Evropská unie) umožňuje rozvoj žáků na základě jejich zájmů a potřeb. Jedná se o prohloubení odborné výuky.

Plánování a příprava výuky odpovídají standardu odborného vzdělávání i učebním osnovám. Plánované cíle jsou v souladu se zásadou soustavnosti a spojení teorie s praxí. Vyučující mají požadavky učebních osnov rozpracovány do časově-tematických plánů. Na jejich vypracování se podílejí všichni vyučující, kteří jsou sdružení v předmětové komisi. Kromě jiných úkolů stanovují základní učivo a rozsah probírané látky v předmětech povinného základu, které je následně prohlubováno v předmětech volitelných. Obsah učiva reaguje na změny probíhající v naší ekonomice a legislativě. Porovnáním učebních osnov, časově-tematických plánů a zápisů v třídních knihách ČŠI nezjistila neplnění osnov.

Personálně je výuka zajištěna čtrnácti vyučujícími, kteří pracují s vysokým profesním zaujetím a pozitivním vztahem k vyučovaným předmětům i žákům. Ten se projevuje dalším vlastním vzděláváním, vedením žáků ve studentské odborné činnosti, účastí na veletrhu

fiktivních firem, veletrhu škola a vzdělávání „NISA SCHOLA“, na regionální soutěži v psaní na počítači, zajišťováním materiálů a pomůcek. Jedenáct vyučujících splňuje požadavek odborné i pedagogické způsobilosti, dvě vyučující tyto požadavky, stanovené vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a předpokladech kvalifikace výchovných poradců, nesplňují. Pedagogickou způsobilost jedné vyučující nebylo možno posoudit - nebyla doložena.

Výuka probíhala v kmenových učebnách, v odborných učebnách obchodní korespondence, výpočetní techniky, aplikované ekonomie a fiktivní firmy. Škola vlastní a ve výuce efektivně využívá software pro vedení účetnictví (Stereo, Tichý) a pro nácvik desetiprstové hmatové metody na počítači (ATF). Běžně žáci pracují s Internetem, využívají textové editory Word, AmiPro a tabulkové procesory Excel a Lotus. Úroveň instalovaných programů umožňuje v plném rozsahu a kvalitě naplňovat vzdělávací program školy v odborných předmětech. Z pomůcek jsou k dispozici televizor, video, meotar, nechybí odborná literatura a časopisy. Kromě učebnic ekonomiky, obchodní korespondence pro první a druhý ročník a volitelný předmět aplikovaná ekonomie chybí osnovám komplexně vyhovující učebnice, proto vyučující preferují odbornou literaturu. Její výběr je promyšlený, školou nebo žáky zakoupené tituly jsou při výuce využívány.

Organizace, formy a metody výuky byly ve zhlédnutých hodinách hodnoceny jako vynikajících až velmi dobré (v nich byl menší prostor pro rozvoj komunikativních dovedností). Žáci byli pro práci vždy motivováni. K průběžnému posouzení výsledků vyučovacího a učebního procesu volili vyučující formu krátkých písemných kontrolních prací (testů). Jejich správnost je vyhodnocována a následně jsou s žáky opravovány. Pravidla hodnocení jsou vždy předem známa.

Ve všech hodinách byly využívány mezipředmětové vztahy, opomíjena nebyla aktualizace učiva. Vyučující uplatňovali individuální přístup k žákům, silnou stránkou výuky byla její názornost s efektivním využíváním materiálně technického vybavení školy. V žácích je pěstována schopnost aplikovat teoretické poznatky v praxi. Jsou vedeni k samostatnosti, ale i ke schopnosti týmové práce. Ve zhlédnutých hodinách panovala pracovní atmosféra s viditelným zájmem žáků o řešení úkolů.

Plánování a příprava výuky vycházejí ze standardu odborného vzdělání a požadavků učebních osnov, které jsou plněny. Vynikající je personální zajištění výuky, rovněž i materiální vybavení. Příkladná je vlastní práce s žáky z hlediska organizace, forem a metod výuky i v oblasti motivace, hodnocení a interakce v hodinách.

Na základě výše uvedených zjištění hodnotí ČŠI výuku v odborných předmětech ekonomického charakteru jako vynikající.

Hodnocení kvality vzdělávání ve výpočetní technice

Bylo hospitováno celkem deset hodin u šesti vyučujících z osmi, kteří ve škole předmět vyučují. Vzhledem k tomu, že ve čtvrtém ročníku se v tomto předmětu vyučuje účetnictví na počítači, je odborně a pedagogicky způsobilých pro předmět pět vyučujících, jeden má odbornou a jeden pedagogickou způsobilost. Jedna vyučující v současné době dokončuje v tomto oboru vysokoškolské pedagogické studium. Absence pedagogické nebo odborné způsobilosti kvalitu výuky nijak neovlivnila.

Časová dotace předmětu odpovídala rozpracovanému učebnímu plánu, schválenému ředitelem školy. Výuka probíhala dle schválených osnov s tím, že požadavky stanovené osnovou předmětu byly naplněny v prvním až třetím ročníku. Ve čtvrtém ročníku měl předmět jiný obsah – bylo v něm vyučováno účetnictví. Minimální hodinová dotace předmětu

výpočetní technika, určená rámcovým učebním plánem, schváleným MŠMT ČR, byla dodržena. Kontinuita výuky mezi ročníky je zajištěna, k obsahové duplicitě nedochází.

Požadavky osnov mají vyučující rozpracovány formou jednoduchých, časově-tematických plánů. V jejich plnění neshledala ČŠI nedostatky.

Pro výuku má škola vynikající materiálně-technické a prostorové podmínky. Žáci mohou využívat Internet. Celkem tři odborné učebny jsou vybaveny tak, aby každý z nich mohl v hodinách samostatně pracovat u svého PC zapojeného do sítě. V nově zřízené učebně jsou na oknech žaluzie a její estetická úroveň je vysoká. Vyučující má k dispozici dataprojektor, jenž byl ve zhlédnutých hodinách pravidelně využíván. Do odborných učeben mají žáci přístup i v odpoledních hodinách.

Žáci v prvním a druhém ročníku používají k výuce vhodnou učebnici, kterou si kupují. Ve všech ročnících je zvykem pracovat s okopírovanými studijními texty. Další odbornou literaturu mají vyučující a žákům ji v případě zájmu půjčují. V odborných učebnách k dispozici není. Poznámky si žáci vedou sami dle vlastního uvážení, v jednom případě nebyly sešity zavedeny.

Všechny zhlédnuté hodiny byly předem připraveny a v převážné většině promyšleny co do obsahu i metod a forem výuky. Nosným prvkem byla samostatná práce žáků individuálním tempem, kdy se hlavně ve vyšších ročnících stával učitel spíše poradcem a koordinátorem dění v hodině. Žáci jsou cíleně vedeni k vyhledávání a zpracovávání informací i k řešení problémů z různých úhlů pohledu vlastními silami. Jen výjimečně se ČŠI setkala s výukou vedenou jednotným tempem. Ve vyšších ročnících jsou předchozí získané znalosti a dovednosti žáků prohlubovány a aplikovány v ekonomických souvislostech (tvorba formulářů, tabulek, vizitek), převažuje jednostranné zaměření na účetnictví.

Výukové cíle byly v úvodu většiny hodin jasně definovány a pokyny vyučujících srozumitelné. V hodinách se pracovalo s učebnicí, studijními texty a připravenými příklady. Učivo je aktualizováno příklady z praxe, pracuje se s Internetem. Psychohygienické podmínky výuky byly velmi dobré.

Hodnocení žáků je průběžné, dostatečně četné, u řady vyučujících má výrazně motivační charakter.

Atmosféra v hodinách byla vstřícná, nestresující, žáci se na vyučující obraceli s důvěrou, byla jim poskytována rada a pomoc. Komunikace odpovídala charakteru předmětu a probíhala oboustranně dle dohodnutých pravidel.

Výuka výpočetní techniky probíhá ve výborných materiálních podmínkách. Psychohygienické podmínky výuky byly v hodinách velmi dobré. Organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení žáků byly nadprůměrné. Stejně tak byla nadprůměrná i úroveň komunikace.

Výuka výpočetní techniky je ve škole na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Plánování školy je promyšleno a detailně propracováno. Vychází z písemné koncepce, která jasně definuje požadavky na absolventa školy a stanovuje metody a prostředky, jak stanovených cílů dosáhnout. Prioritami jsou uplatnění absolventů na trhu práce, případně jejich úspěšnost u přijímacích zkoušek na vysoké školy, umístění ve srovnávacích testech

a dobré jméno školy na veřejnosti. Tomu odpovídají cíle v oblasti výchovně-vzdělávací, personální i materiálně-technické (využívání moderních vyučovacích metod, sepětí výuky s praxí, podpora informačním technologiím, motivace, zlepšování školního prostředí ...).

Střednědobé plánování má podobu učebních plánů rozpracovaných v horizontu jednoho vzdělávacího cyklu. Provedené úpravy respektují pokyny MŠMT ČR k práci s těmito plány. Ředitel školy však byl upozorněn na fakt, že název předmětu výpočetní technika ve čtvrtém ročníku nekoresponduje s jeho náplní (ve čtvrtém ročníku je v tomto předmětu vyučováno účetnictví na PC). Volitelné předměty jsou zařazeny do třetího a čtvrtého ročníku, svým obsahem logicky doplňují profil absolventa školy a vyučují se dle osnov schválených ředitelem školy. Nabídka volitelných předmětů je mimořádně obsáhlá, žáci si mohou volit dva z celkového počtu nabízených předmětů (anglická a německá konverzace, ruský jazyk, aplikovaná ekonomie, finanční trh, daně, finanční trh, personální management, vnitropodnikové účetnictví, fiktivní firma, makroekonomie, Evropská unie).

Konkrétní úkoly v oblasti výchovně-vzdělávací i provozní, včetně stanovení adresné odpovědnosti, jsou pro školní rok vymezeny vedením školy i předmětovými komisemi. Úkoly jsou pravidelně kontrolovány a průběžně vyhodnocovány. Jedním z nejdůležitějších úkolů tohoto školního roku je dle vedení školy nové pojetí praktické části maturitní zkoušky, zajišťující lepší proporcionalitu odborných předmětů.

Vyučující plánují formou jednoduchých časově-tematických plánů, které mají spíše formální charakter.

Dlouhodobé cíle školy jsou jasně definovány a rozpracovány do dílčích kroků. Jejich realizaci vedení školy průběžně sleduje a vyhodnocuje, v případě nutnosti přijímá korektivní opatření. Plánování hodnotí ČŠI jako velmi dobré.

Organizování

Vedení školy tvoří ředitel, jeho zástupce a hospodářka. Od roku 1995 se na řízení školy spolupodílí i poradní sbor ředitele školy, jehož členkou je kromě čtyř předsedů předmětových komisí i výchovná poradkyně. Přípomínky a podněty k práci školy předává řediteli také fungující rada rodičů.

Základní pravidla pro činnost školy jsou obsažena v souhrnném materiálu nazvaném „Dokumenty školy pro školní rok 2000/2001“. Materiál obsahuje velmi dobře zpracovaný klasifikační řád, plán práce školy a plán práce předmětových komisí. Organizační řád, který je další součástí souhrnného materiálu, je méně propracovaný, kompetence a zodpovědnost řídicích pracovníků i poradních orgánů školy v něm nejsou jednoznačně vymezeny. Vnitřní řád školy má převážně příkazový a restriktivní charakter - dostatečně podrobně vymezuje povinnosti zletilých i nezletilých žáků, jejich práva se v něm objevují sporadicky. Povinnosti pracovníků školy jsou vymezeny Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení, vydaným MŠMT ČR pod čj. 16 969/96-42.

Kontrolovaná předepsaná dokumentace je vedena pečlivě a má s výjimkou třídních knih velmi dobrou administrativní úroveň. V třídních knihách se ve větší míře vyskytují nečitelné nebo nepřesné informace. Rozvrh hodin respektuje základní didaktické a psychohygienické zásady. Výroční zpráva o činnosti školy je zpracována přehledně, v souladu s příslušnou právní normou, a poskytuje čtenáři dostatek informací o činnosti školy během školního roku i o problémech, se kterými se potýká. Osobní údaje jsou chráněny před zneužitím.

Vnitřní informační tok je bezproblémový. Aktualizované informace jsou všem k dispozici na nástěnkách, právní normy jsou k dispozici v sekretariátu školy, u zástupce ředitele i na Internetu. Porady pedagogů jsou dostatečně četné a z jejich záznamů je zřejmé, že ředitel

školy na vznesené podněty a připomínky podřízených reaguje.

Zákonní zástupci i žáci jsou o vnitřních pravidlech školy a jejich požadavcích na sešity a učebnice informováni v předstihu, již po ukončení přijímacího řízení. Hodnocení a klasifikace je kromě jiného obsahem pravidelných třídních schůzek. V případě problémů jsou zákonní zástupci informováni školou bezodkladně, dílčí studijní výsledky nezletilých jsou jim sdělovány, projeví-li zájem (ve škole nejsou zavedeny studijní průkazy).

Škola se velmi dobře prezentuje na veřejnosti prostřednictvím tisku a Internetu, umožňuje žákům účast v řadě sportovních a odborných soutěží, podporuje je v navazování mezinárodních kontaktů s vrstevníky (zájezdy, elektronická pošta), zajišťuje jim úzký kontakt s praxí (besedy s odborníky, exkurze, odborné praxe).

Organizace činností školy je funkční, vnější i vnitřní informační systém je velmi dobře zajištěn. Celkově má tato oblast nadprůměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení lidí je založeno na demokratických principech. Ředitel školy umí přenést kompetence, snaží se o týmovou práci, o provázanost operativního řízení s plánováním a kontrolou. Pracovníci školy mají možnost se na chodu školy spolupodílet.

Učitelův sbor je stabilní, jeho odborná a pedagogická úroveň je vysoká (83,3 % vyučujících má odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost), věková skladba je příznivá (více než polovina vyučujících je mladších 45 let).

Pedagogové mají pro svou práci vytvořeny velmi dobré podmínky. Začínajícím a novým učitelům radí a pomáhají zkušenější kolegové. Pro ocenění práce pedagogů formou osobního ohodnocení byla vedením školy vytvořena kritéria, která mohli připomínkovat a jejichž výčet dobře postihuje charakter i náročnost nepřímé pedagogické práce. Výrazně motivační charakter mají odměny, jejichž výše je stanovována ve spolupráci s předsedy předmětových komisí.

Další vzdělávání učitelů vedení školy podporuje a umožňuje (např. čtyři učitelé se zúčastnili akcí pořádaných v rámci programů Socrates a Comenius, řada se účastní odborných seminářů apod.)

Úroveň vedení a motivování pracovníků je velmi dobrá.

Kontrolní mechanismy

Na kontrolní činnosti se podílejí všichni vedoucí pracovníci školy, kompetence v oblasti výchovně-vzdělávací byly přeneseny i na předsedy předmětových komisí.

Kontrolní činnost je plánovaná, promyšlená, prokazatelná a systematicky prováděná. Slouží k analýze zjištěného stavu, na jejímž základě jsou přijímána účinná opatření, i jako podklad pro hodnocení pracovníků.

V oblasti výchovně-vzdělávací jsou hlavními nástroji hospitace, kontrola pedagogické dokumentace a kontrola odborných praxí. Se závěry z hospitační činnosti jsou učitelé seznamováni bez zbytečného odkladu, se závěry z kontroly pedagogické dokumentace jsou seznamováni na poradách. Kontroly praktického vyučování na pracovištích firem jsou školou dokladovány.

Důležitou zpětnou vazbou pro ředitele jsou také jednoduché dotazníky zadávané žákům. Ti se v nich vyjadřují k atmosféře školy, průběhu výuky a provozu školy. Dotazníky jsou vyhodnocovány a je na ně ze strany vedení školy reagováno.

Prioritou školy je dosažení dobrých výsledků v porovnání s ostatními školami. Z tohoto důvodu se účastnila Soudy Maturant v r. 1998 a 1999, sleduje úspěšnost svých absolventů při přijímání na vysokých školách a v jednotlivých ročnících využívá svých vlastních srovnávacích testů z maturitních předmětů.

Ve škole jsou vytvořeny kontrolní mechanismy, jejichž smyslem je problémy pojmenovat, analyzovat a přijmout účinná opatření. Jejich úroveň je nadprůměrná.

Hodnocení kvality řízení

Na základě výše uvedených skutečností hodnotí Česká školní inspekce kvalitu řízení jako velmi dobrou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 14 710/2000-21 ze dne 8. března 2000,
- Koncepce školy,
- rámcové učební plány vyučovaných oborů schválené MŠMT ČR,
- ředitelem školy schválené rozpracované učební plány obou vyučovaných oborů,
- osnovy hospitovaných předmětů,
- Dokumenty školy pro školní rok 2000/2001,
- podkladová inspekční dokumentace pro střední školy,
- dotazník ČŠI pro ředitele před inspekcí,
- zápisy z pedagogických rad,
- zápisy z jednání předmětových komisí sledovaných předmětů,
- rozvrh hodin, platný v době inspekce,
- třídní výkazy tříd 2.A, 3.A, 4.A,
- protokoly o komisionálním zkoušení vedené ve školním roce 1999/2000,
- protokoly o maturitních zkouškách v roce 1999/2000,
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000,
- náhodně vybraná hodnocení souvislé odborné praxe ve školním roce 1999/2000,
- dokumentace o dosažené odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků školy,
- přehled o přímé vyučovací povinnosti jednotlivých pedagogických pracovníků dle předmětů,
- písemné maturitní práce z českého jazyka a cizích jazyků vypracované ve školním roce 1999/2000,
- maturitní otázky z cizích jazyků,

- náhodně vybrané sešity žáků hospitovaných tříd,

ZÁVĚR

Pro výuku sledovaných předmětů má škola velmi dobré prostorové podmínky. Prostředí školy je čisté, jeho estetická úroveň je velmi dobrá až průměrná. Podprůměrná je estetická úroveň exteriéru školy.

Materiálně-technické podmínky výuky jsou ve sledovaných předmětech na vynikající úrovni ve výpočetní technice a v předmětech ekonomického charakteru, velmi dobré v českém jazyku a společenskovedních předmětech a průměrné v cizích jazycích.

Personálně je výuka zajištěna velmi dobře, převážná část vyučujících má odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost, u ostatních jsou využívány jejich odborné znalosti případně zkušenosti z praxe.

S výjimkou českého jazyka, jehož úroveň byla hodnocena jako průměrná, je výuka v ostatních sledovaných předmětech velmi dobrá, v předmětech ekonomického charakteru vynikající.

Řízení je založeno na demokratických principech a jsou v něm uplatňovány prvky současného managementu. Jeho úroveň je velmi dobrá.

V průběhu inspekce nebylo zjištěno neefektivní využívání prostředků přidělených škole ze státního rozpočtu.

Česká školní inspekce konstatuje v činnosti školy pozitivní vývoj. Své poslání škola plní na nadprůměrné úrovni.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři a další zaměstnanci ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Kateřina Nováková	v. r.
Členové týmu	Ing. Zdeňka Hájková	v. r.
	Mgr. Alexandra Hanwaldová	v. r.
	PaedDr. Jana Langerová	v. r.

V Liberci dne 28. února 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 12. března 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Jaroslav Počer	v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	2001-04-05	084 103/01-3200
Zřizovatel:	2001-04-05	084 103/01-3200
Rada školy:	-----	-----

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Nebyly vzneseny